

ritas, ut plenior in Dei nomine habeat vigorem et pro futuro tempore inconvulsam obtineat firmitatem, manu nostra propria subter firmavimus et anuli nostri impressione assignari iussimus.

+ Signum Lotharii piissimi augusti

Datum VIII idus maii, anno, Christo propicio, imperii domni Lotharii, gloriosissimi augusti, decimo octavo, indictione II.

Actum Papie, in palatio regio, in Dei nomine, feliciter. Amen.

55. - 840, 23 febbraio. *Pactum Lotharii.*

FONTI: Arch. Stato, Venezia, *Liber Blancus*, c. 1; cod. Trevisano, c. 39, n. 27. cod. marc. lat. XIV, 74, c. 71; 75, c. 2 v; 77, c. 37 v.

EDIZ.: Mon. Germ. Hist., *Legum sect. II., Capitularia Francorum*, II, 129 sgg.; Cessi, *Pacta Veneta*, I, *Pactum Lotharii*, in « Arch. Veneto », s. V, vol. III, p. 180 sgg.

Per la composizione cfr. CESSI, *Pacta cit.*, p. 142 sgg.; BESTA, *La genesi del così detto patto venetico di Lotario I*, in « Studi in memoria di Aldo Albertoni », III, 593 sgg.

In nomine domini nostri Jesu Christi dei eterni, anno incarnationis domini octingentesimo quadragesimo, Lotharius, divina ordinante providentia imperator augustus, anno imperii eius vigesimo, indict. III, octavo kal. marcii, Papie civitatis palacio. Hoc pactum, suggerente ac supplicante Petro, gloriosissimo duce Veneticorum, inter Veneticos et vicinos eorum constituit ac describere iussit, ut ex utraque parte de observandis hiis constitutionibus sacramenta dentur et postea per observationem harum constitutionum *pax firma* inter illos *perseveret*. Vicini vero Veneticorum sunt, ad quos huius pacti ratio pertinet: Histrienses, Foroiulienses, Cenetenses, Tarvisanenses, Vincentinenses, Montessilicenses, Gavelenses, Comaclenses, Ravennenses, Cesentenses, Ariminenses, Pissaurenses, Fanenses, Senegallenses, Anthonenses, Humanenses, Firmenses, Quinenses, quibus locis presenti tempore constituti sunt vel in futuro constituti fuerint, maiores et minores, quos constituit ipse imperator, ut cum Petro,